

DNI DETÍ

Informačná grafika spracovaná Odborom Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR pri príležitosti Medzinárodného dňa detí prináša stručný prehľad o pripomínaní si dôležitosti detských práv s prihliadnutím na ich základ vychádzajúci z dokumentov prijatých štátmi na medzinárodnej úrovni.

Štáty po celom svete – uvedomujúc si nezastupiteľnosť detských práv a záväzky voči budúcim generáciám, ktoré možno dosiahnuť len zvýšeným úsilím zameraným na dieťa – vyhlásili a stanovili dni detí majúce za cieľ prispieť k ľudskej solidarite a spolupráci medzi národmi v oblasti ochrany detí a presadzovania detských práv.

Medzinárodný deň detí

1. jún

Medzinárodný deň detí

vyhlásila
v roku 1925

Svetová konferencia pre blaho detí v Ženeve

apelujúc na pomoc deťom v chudobe, na prevenciu detskej práce a ďalšie otázky súvisiace s blahobytom detí na celom svete.

Niekoľko štátov (vrátane Slovenska) ho dodnes každoročne oslavuje 1. júna.

Svetový deň detí

20. november

Svetový deň detí

ustanovila
v roku 1954

Organizácia spojených národov

Rezolúciou č. 836 (IX) z decembra 1954 s cieľom podporovať medzinárodnú spolupatričnosť, informovanosť medzi deťmi vo svete a zlepšovanie ich blahobytu.

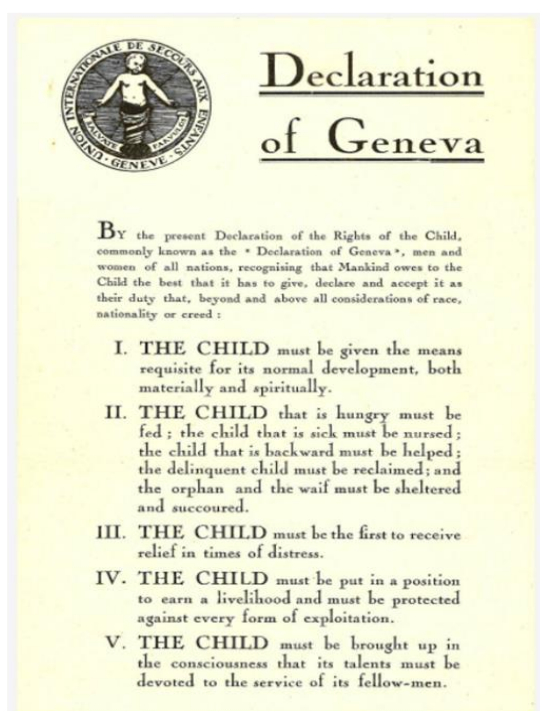
Každoročne sa oslavuje 20. novembra.

Významné udalosti

Medzinárodný deň detí, hoci nie je univerzálnym dňom (na rozdiel od Svetového dňa detí) a oslavuje sa len v niektorých štátoch, nadväzuje na odkaz 20. rokov 20. storočia, v ktorom sa urobili prvé významné kroky k uvedomeniu si dôležitosti postavenia dieťaťa ako sociálneho, ekonomického a kultúrneho aktéra. Dátum 1. jún sa oslavuje vo viac ako v 20 krajinách. Medzinárodný deň detí sa však v niektorých štátoch pripomína v iný deň, dokonca v inom mesiaci (napríklad v máji, v auguste alebo v septembri).

26. september
1924

Spoločnosť národov prijala Ženevskú deklaráciu práv dieťaťa

Práva vyplývajúce zo Ženevskej deklarácie

- I. Dieťaťu treba poskytnúť prostriedky potrebné na jeho normálny vývin po materiálnej i duchovnej stránke.
- II. Dieťa, ktoré je hladné, musí byť nakŕmené, chorému dieťaťu treba pomôcť, dieťaťu, ktoré je postihnuté, treba pomôcť, delikventné dieťa musí byť polepšené; a sirota a odložené dieťa musia byť chránené a podporované.
- III. Dieťa musí v čase núdze dostať pomoc ako prvé.
- IV. Dieťa musí mať možnosť zarábať si na živobytie a musí byť chránené pred každou formou vykorisťovania.
- V. Dieťa treba vychovávať k vedomiu, že svoje nadanie musí venovať pomoci blížnym.

Svetový deň detí nadväzuje na odkaz 50. rokov 20. storočia. Je výsledkom úsilia medzinárodného spoločenstva o zjednotenie postoja všetkých štátov k uznaniu dôležitosti práv detí a výzvy na určenie dňa osláv dieťaťa prostredníctvom *Rezolúcie OSN č. 836 (IX) z decembra 1954 o ustanovení Svetového dňa detí*. Hoci rezolúcia neodkazuje priamo na konkrétny dátum, prirodzene – na základe vývoja detských práv na pôde medzinárodného spoločenstva a prijímania významných dokumentov v tento deň národy oslavujú 20. november:

20. novembra 1959: Valné zhromaždenie OSN prijalo **Deklaráciu práv dieťaťa**

20. novembra 1989: Valné zhromaždenie OSN prijalo **Dohovor o právach dieťaťa**

**14. december
1954**

Organizácia spojených národov prijala na 512. zasadnutí rezolúciu, na základe ktorej odporúča všetkým štátom s platnosťou od roku 1956, aby si pripomínali celosvetový deň jednoty a porozumenia medzi deťmi, ktorý bude venovaný aktivitám pre blaho detí.

836 (IX). Universal Children's Day

The General Assembly,

Considering that the obligations of the United Nations to succeeding generations can only be fulfilled by increased efforts on behalf of the children of the world, who are the citizens of tomorrow, and that the world-wide observance of a children's day would contribute to human solidarity and co-operation between nations,

Believing that the objectives of the Charter can best be realized if they inspire and are shared by the children of the world,

Recalling the increased interest in the work of and the support given to the United Nations Children's Fund and its acceptance as an integral part of the United Nations, and that various resolutions relating to children adopted by the General Assembly have shown the Organization's concern for children in all parts of the world,

Considering the increasing attention given by States and peoples to a better observance of the rights of mothers and children, as well as the action of civic, social, professional and cultural institutions, national, international and regional, on behalf of children,

Expressing its appreciation of the work done by governmental and voluntary organizations for the children of the world, including the observance in a certain number of countries of a Universal Children's Day,

Considering that the observance of Universal Children's Day should be used for a concrete and effective expression of the support of Governments for the purposes of UNICEF,

1. *Recomends* that, with effect from 1956, a Universal Children's Day shall be instituted by all countries, to be observed as a day of world-wide fraternity and understanding between children and of activity devoted to the promotion of the ideals and objectives of the Charter and the welfare of the children of the world, and to the strengthening and broadening of the efforts made by the United Nations in favour and on behalf of all the children of the world;

2. *Suggests* to the Governments of all States that Universal Children's Day be observed on the date and in the way which each considers appropriate;

3. *Also invites* the cultural, professional, trade union, workers' and social welfare organizations, for men and women, to support and co-operate actively in the observance of Universal Children's Day;

4. *Requests* the Executive Board of the United Nations Children's Fund, in co-operation with the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, to take steps in accordance with the present resolution and to include in its annual reports a report on progress achieved in accordance with the above recommendations.

*512th plenary meeting,
14 December 1954.*

Detské práva v skratke

Právo

- nebyť diskriminované;
- na ochranu života a zdravia, starostlivosť a identitu;
- na rodinný život, na rodičovskú zodpovednosť, na ochranu v prípade, keď sú deti bez rodiny;
- na názor a na to, aby bol vypočutý, na ochranu súkromia;
- na slobodu prejavu, združovania, svedomia, myslenia a náboženstva, na prístup k vhodným informáciám;
- na ochranu pred zneužívaním a zanedbávaním, pred konzumáciou drog, pred sexuálnym zneužívaním, predajom, únosom, obchodovaním, mučením alebo nezákonným a svojvoľným pozbavením slobody;
- na plnohodnotný a riadny život, ak sú deti duševne alebo telesne postihnuté;
- na sociálne zabezpečenie a životnú úroveň potrebnú na jeho telesný, duševný, mravný a sociálny rozvoj, na vzdelávanie a výchovu, na oddych, voľný čas, rekreáciu a kultúrnu činnosť;
- na ochranu pred hospodárskym vykorisťovaním, pred ozbrojenými konfliktmi;
- na spravodlivý proces a riadnu administráciu spravodlivosti; ...

Zásady Dohovoru o právach dieťaťa

Nediskriminácia

Najlepší záujem
dieťaťa

Právo na život,
prežitie a rozvoj

Právo na
rešpektovanie
názoru

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR PARLAMENTNÝ INŠTITÚT

Autor: JUDr. Helena Latáková, Odbor Parlamentný inštitút
Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

Jún 2022

Zdroje: MOODY, Z.: Les Droits de l'Enfant, Genèse institutionnalisation et diffusion (1924-1989), 2016, ISBN EPUB: 978-2-88930-136-2;
OSN: <https://www.un.org/en/global-issues/children>; <https://www.un.org/en/observances/world-childrens-day/background>;
<https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/LegislativeHistorycrc1en.pdf>
HUMANIUM: <https://www.humanium.org/en/geneva-declaration/>; UNICEF: <https://www.unicef.sk/>

Materiál slúži výlučne pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.